

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin Türk Kültürüne Uyarlanması ve Psikometrik Niteliklerinin Belirlenmesi

Adaptating the Need for Affect Scale to Turkish Culture and its Psychometric Qualities

Veli DUYAN* Mehmet Ertuğrul UÇAR** Temel KALAFAT***
Ankara Üniversitesi

Öz

Duygular yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Duygu gereksinimi, insanların kendilerinin ve diğerlerinin duygularını anlama arzusunu içerir. Duygular insanların yargılarını ve davranışlarını şekillendirmede etkilidir. İnsanlar duyguların rahatsız edici olduğunu düşündükleri zaman, duygularını yaşama ve diğerlerinin duygularını anlama girişiminde bulunmayacaktır. Ayrıca insanlar duyguları üretici olarak görmezlerse, onlara yaklaşımdan kaçınabilirler. Dolayısıyla insanlar duygu gereksinimlerine bağlı olarak duygu yoğunluklu aktivitelere katılma ve kaçınma yönünde farklılıklar sergiler. Duygu gereksinimi, insanların kendileri ve diğerleri için duygu içeren durumlara ya da aktivitelere yaklaşmak ya da kaçınmak için genel güdülenme düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Ülkemizde insanların duygu gereksinimini geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı ile değerlendirmek gereksiniminin hissedilir olduğu düşünülmektedir. Bu gereksinimi karşılamak üzere gerçekleştirilen çalışma Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin (Need for Affect Scale-NAS) Türk toplumu için geçerliliğini ve güvenilirliğini belirlemeyi amaçlamaktadır. Toplam 645 üniversite öğrencisi üzerinde uygulanan ölçeğin "Yaklaşma" alt ölçeğine ilişkin Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı 0.82, "Kaçınma" alt ölçeğine ilişkin Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı 0.81 ve Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin tamamı için Cronbach Alpha içtutarlılık katsayısı 0.84 olarak bulunmuştur. Geçerlik için yapılan açıklayıcı faktör analizi sonuçlarına göre, ölçeğin iki boyutu olduğu; birinci faktörün toplam değişkenliğin yaklaşık %23'ünü, ikinci faktörün ise yaklaşık %14'ünü açıkladığı belirlenmiştir. Ölçeğin açıkladığı toplam varyans yaklaşık %37'dir. Yapılan bu çalışmanın sonucunda Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin Türk kültürü için geçerli ve güvenilir olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Duygu gereksinimi, yaklaşma, kaçınma.

Abstract

The affect is an indispensable part of our lives. The need for affect includes people's desire to understand one's own and others' feelings. Affects are effective on shaping judgments and behaviors of people. When people perceive affects as disturbing, they won't want to experience them and try to understand others' feelings. Moreover when people don't perceive affects as generative, they could refrain from approaching them. So, people demonstrate different reactions towards participating in or refraining from activities with intense affects. This is a case directly related to people's need for affect. The need for affect is defined as the general motivation level of people for participating in or refraining from situations and activities containing various affects. There is a need to evaluate people's need for affect by means of valid and reliable measurement tools. Hence, this study was conducted to meet this need the main purpose of which was to determine the validity and reliability of The Need for Affect Scale in Turkish society. The reliability of this scale that was used by 645 undergraduate students revealed that it has an

* Prof. Dr. Veli DUYAN, Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Fakültesi, Sosyal Hizmet Bölümü, vduyan@health.ankara.edu.tr

** Ar.Gör. Mehmet Ertuğrul UÇAR, Aksaray Üniversitesi, Eğitim Fakültesi, Eğitim Bilimleri Bölümü, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Anabilim Dalı, meucar@aksaray.edu.tr

*** Ar.Gör. Temel KALAFAT, Ankara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Fakültesi, Eğitimde Psikolojik Hizmetler Bölümü Rehberlik ve Psikolojik Danışma Anabilim Dalı, kalafattemel@hotmail.com

internal consistency of .82 for approach subscale and 0.81 for avoidance subscale, and 0.84 for Need for Affect Scale totally. According to the principal component analysis, it was determined that the inventory has two dimensions; total variability of the first dimension is 23%, and the second dimension' is 14%, and 37% in total. As a result of this study, it is determined that the Need for Affect Scale is a valid and reliable tool that can be used in the Turkish society.

Keywords: need for affect, approach, avoidance.

Summary

Affective experiences that consist basic feelings like happiness, anger, sadness, and fear also include social aspects of expressions. The need for affect is described in terms of motivational incentives concerning to what extent people avoid or approach the situations and activities with their emotions.

The conceptualization of the need for affect is characterized in two dimensions. An aspect of the construct is the deviation of subjective observation from the experienced levels of emotion. Some individuals are more willing to experience certain emotions (i.e. open state of mind, positive emotions) than other emotional states (i.e., uncertain state of mind, negative emotions). Additionally, the need for affect reveals various forms among subjects in monitoring personal feelings. In another aspect, the need for affect includes preferences of avoiding or approaching to emotions.

Given the current theoretical foundations concerning emotion-laden behaviors, it becomes an important issue to assess the levels of the need for affect. The Need for Affect Scale (NAS) (Maio & Esses, 2001) is the mere and a very eminent measure developed for assessing the aforementioned psychological construct. We aimed in this study to translate the measure to Turkish and evaluate the psychometric properties of this instrument.

The scale is a self-report measure consisting of 26 items. 3., 4., 5., 6., 7., 13., 15., 17., 18., 19., 20., 24., and 26. items are clustered in approach subscale. 1., 2., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 16., 21., 22., 23., and 25. items belong to avoidance subscale. Each items is rated on a 7-point Likert type scale (strongly disagree - 3 and strongly agree + 3. Scores for each subscale range between - 39 and + 39, and overall scores range between - 78 and + 78). Scores for each subscale range between 13 and 91, and overall scores range between 26 and 182. Higher composite scores point out a tendency to approach to emotions; on the contrary lower scores point out a tendency to avoidance from emotions.

The reliability and validity analyses were conducted on a data collected from 645 undergraduates. 448 participants were females (69, 5%) and 197 participants were males (30.5%). The mean age of participants was 21.01 (SS= 2,15). Minimum age was 18 and maximum age was 32 in the sample. 49 students were freshmen (%13,9), 134 were sophomore (%38, 0), 13 were third-grader (%3, 7) and 157 were senior man (%44,5).

In the analysis, initially the study of language equivalence was conducted and then item correlations were controlled by researchers. The Pearson correlation between composite scores of the Turkish form and the English form was $r=0.92$. The item-test correlations ranged between 0.22-0.67. The confirmatory factor analysis revealed that the scale has two subscales as similar to the original form. Additionally, the fit indexes of scale were found as accepted scores.

The current results pointed out that Turkish form of the Need for Affect Scale (NAS) has adequate validity and reliability. In this context, the scale can use for controlling either individual or group differences.

Giriş

Duygu bireylerin mutluluk, kızgınlık, üzünlük, korku gibi temel hislerini içeren genel bir ifade biçimidir (Salovey, Detweiler, Steward ve Bedell, 2001). Duyguların bilişsel bir sürecin

uzantısı mı, yoksa ayrı bir süreç mi olduğu araştırmacılar tarafından hala tartışılmaktadır. İki sistem görüşü çerçevesinde Zajonc (1984)'a göre duygusal ve bilişsel süreçler birbirlerinden tamamıyla ayrı yapılardır ve bu iki yapının bağımsız bir işleme biçimi vardır. Bir başka ifadeyle Zajonc (1980), duygusal süreçlerin bilişsel süreçlerden daha temel olduğunu ve duygusal süreçlerin bilişsel süreçlerden ayrıldığını ifade etmektedir. Epstein (1991) ise bilişsel-yaşantısal benlik teorisinde (cognitive-experiential self theory) insanların iki ayrı bilgi işleme sistemine sahip olduğunu, sistemlerden birisinin bütüncül olup, duyuşsal deneyime dayandığını, diğer sistemin ise analitik olup, mantıksal kuralların ışığında işlev sergilediğini belirtmektedir. Bu görüşlerden farklı olarak Russell (1980), Lazarus (1982), Damasio (1994), Forgas (1995)'a göre bir duygu durumunun yaşanması anlamlı bir süreçtir ve bireyin bir duygusunu isimlendirirken onu zihinsel anlamlandırma sürecinden geçirmektedir. Bu nedenle duygusal süreçler bilişsel süreçlerden ayrılamaz ve bu süreçler sürekli etkileşim halindedir. Maio ve Esses'e (2001) göre bu bakış açıları duygusal ve bilişsel süreçlerin etkileşimine izin vermektedir. Duygular sıklıkla bazı özel biliş durumlarını takip etmektedir ve bilişsel görevler de bir miktar duygu içermektedir.

Duyguların bilişsel bir süreç olduğuna dair iddiasında Blaney (1986), daha önce yaşanan duygu durumlarının benzer duygu durumlarında anımsandığını ve özellikle aşırı sevinç ve depresyon durumlarında bu öğrenmelerin etkili olduğunu belirtmektedir. Aynı sonuç Centerbar, Schnall, Clore ve Garvin'in (2008) bireylerin, mutlu ya da üzüntülü anlardaki ruh halinin aynı şartlar altında tekrar ortaya çıktığını gösteren çalışması ile de desteklenmektedir. Özer ve Tezer (2007) de, bireylerin umut düzeylerinin, olumlu ya da olumsuz duygularını belirlemede önemli olduğunu ifade etmektedir.

Biliş üzerindeki bireysel farklılıklarla ilgili yapılan araştırmalar bilişsel beceri, bilişsel tarz ve bilişsel işleme devam etmede güdülenme olmak üzere üç değişken üzerine odaklanmaktadır. Duyuş içindeki bireysel farklılıkları kontrol etmek üzere yapılan çalışmalar ağırlıklı olarak duygusal beceri ve duygusal stil üzerine odaklanmaktadır. İnsanların duyguları algılama, düzenleme, kullanma ve ifade etme becerileri birçok ölçme aracı kullanılarak incelenebilir. Duygusal tarz, insanların yoğun duyguları yaşama eğilimi, duyguları bastırma, duyguları ifade etme ve kronik olarak olumlu ya da olumsuz duyguları yaşama durumlarına ilişkin ölçümler kullanılarak değerlendirilebilir (Maio ve Esses 2001).

Bireylerin farklı durumlara karşı gösterdikleri bu tepkiler, bireyden bireye önemli farklılıklar göstermektedir. Duygu gereksiniminin çok sayıda değişkenle ilişkisi vardır. Duygu gereksinimi, düşünmek için güdülenmeyle ilişkili olabilir. Buna ek olarak, sosyal öğrenme süreçleri de duygu gereksiniminde cinsiyet farklılığına neden olabilir. Örneğin erkekler, zayıflık işaretleri göstermeye başladıklarında (örneğin üzüntü) ve onların kasıtlı olmayan yıkıcı gücünü kullanmaları engellendiğinde (örneğin zayıf bir kişiye sınırlı bir çıkış yaptıklarında) duygulardan kaçınmayı öğrenebilirler. Tersine, kadınlar duygulara yaklaşmayı öğrenebilirler; çünkü duygular, diğerlerinin duygusal deneyimleriyle empati kurmalarında onlara yardımcı olabilirler. Bu yüzden daha anaç bir rol sergileyebilirler. Aynı zamanda, duygu gereksinimindeki bireysel farklılıklar, uç düzeydeki tutumlar gibi diğer önemli psikolojik değişkenleri tahmin edebilirler. Örneğin, duygusal deneyimleri yaşamaktan hoşlanan kişiler, tartışmalı konularla ilişkili uç fikirlere sahip olmaya daha fazla eğilimlidirler; çünkü uç fikirler insanlara güçlü duyguları deneyimleme fırsatı verir. Duygu gereksinimi yüksek olan kişiler, sosyal gruplara karşı güçlü tutumlar sergileyebilirler; çünkü nefret hisleri ya da yüksek kabul içsel olarak memnun edici olabilir. Bu olasılıkların hepsi, bir duygu gereksinimi ölçeği kullanılarak açıklanabilir (Maio ve Esses 2001). Kring ve Gordon (1998)'a göre erkekler duygusal durumlardan kaçınma davranışı gösterirken, kadınlar böyle durumlara yaklaşmaya daha isteklidir. Farklı araştırma sonuçları da bireylerin duygu tepkilerinin cinsiyete göre farklılık gösterdiğini ortaya koymaktadır (Nolen-Hoeksema ve Girgus, 1994; Fujita, Diener ve Sandvik, 1991). McGraw, Mellers ve Ritov (2004) kendine aşırı güven duygusunun da bireyin elde edilen sonuçlardan memnuniyetini etkilediğini; aşırı güvenli bireylerin elde ettikleri sonuçları daha az yeterli bulduklarını ve sonuçtan daha az memnun olduklarını belirtmektedir. Tamir, John, Srivastava ve Gross (2007) da bireylerin duygularını

düzenleme biçimlerinin farklı olduğunu ortaya koymaktadır. Elmacı (2007) şiddet eğiliminin bireylerin farklı duygusal farkındalıklara ve duyguları yönetme becerisine sahip olduklarını, Haddock, Maio, Arnold ve Huskinson (2008), duygu gereksiniminin her bireyde farklı olduğunu ve duygu gereksiniminin bilişsel yapılar kadar, bireylerin davranışları ve tutumlarını açıklamada da etkili olduğunu belirtmektedir. Sıralanan araştırma sonuçları, her bireyin farklı duygulara farklı düzeylerde gereksinimi olduğunu ortaya koymaktadır.

Duygu gereksinimi, insanların kendileri ve diğerleri için duygu içeren durumlar ya da aktivitelere yaklaşmak ya da kaçınmak için genel güdülenme düzeyi olarak tanımlanmaktadır. Duygular yaşamımızın vazgeçilmez bir parçasıdır. Duygu gereksinimi, insanların kendilerinin ve diğerlerinin duygularını anlama arzusunu içerir. Duygular insanların yargılarını ve davranışlarını şekillendirmede etkilidir. İnsanlar duyguları rahatsız edici bulurlarsa, onu yaşama ve diğerlerinin duygularını anlama girişiminde bulunmayacaktır. Ayrıca insanlar duyguları üretici olarak görmezlerse onlara yaklaşımdan kaçınabilir. Dolayısıyla insanlar duygu yoğunluklu aktivitelere katılma ve kaçınma yönünde farklılıklar sergiler. Bu onların doğrudan duygu gereksinimi ile ilgili bir durumdur (Maio ve Esses 2001). Maio ve Esses'in (2001) duygu gereksinimi kavramsallaştırmasının iki temel özelliği bulunmaktadır. Bunlardan birincisi, insanların duygusal deneyimleri izleme düzeyleri farklılık gösterir. Bu durum duygunun yoğunluğu, kalitesi, değişmezliği, özgüllüğü, açıklığı ve değerine bağlı olarak değişebilir. Kavramlaştırma duyguları, ruh halini, tercihleri ve değerlendirmeyi kapsamaktadır. Bir kişi bazı duygusal durumları (örneğin, açık ruh hali, olumlu duygular) başkalarından daha fazla arzulamasına rağmen (örneğin, belirsiz ruh hali, olumsuz duygular), duygu gereksinimi kavramı, aynı zamanda ortalama bir bireyde duyguların izlenmesinde anlamlı bireysel farklılıklar gösterebilecektir. Bu kavram, duygu gereksinimini, tipik duygu düzenleme kavramından daha farklı bir yapıya oturtmaktadır. Duygu düzenleme, kişilerin olumlu duygularını devam ettirme becerileri üzerine odaklanır. Tipik duygu düzenleme kavramı, insanların genellikle niçin olumsuz ve epistemolojik olarak belirsiz duyguları izlemediğini açıklamaz. Duygu gereksiniminin ikinci özelliği, duygulara yaklaşımda güdülenme ve onlardan kaçınmanın her ikisini de kapsamaları ile ilgilidir. Uzun süreli geleneksel psikolojik kuramlar ve araştırmalar, genel olarak yaklaşma ve kaçınma güdülenmelerini biraz daha farklı ele almaktadır ve bu yüzden her iki güdülenme değerlendirilmelidir. Bu bakış açısının önemi tutum alanyazınında da desteklenmektedir. Duygu gereksinimi duygulara yönelik bir tutumdur. Tutum araştırmaları, insanların bir tutum nesnesinden hoşlanmasına rağmen (örneğin araba), ondan hoşlanmamaya eğilimli olmadıklarını ortaya koymaktadırlar. İnsanlar, bazen bir tutum nesnesinden hem hoşlanabilir, hem de hoşlanmayabilir. Böylece, tutumların olumlu ve olumsuz yönlerini ve bunlara bağlı diğer tutumları ayrı olarak değerlendirmek ortak bir yol haline gelmiştir. Benzer şekilde, bireylerin duygulara yaklaşma ve kaçınma eğilimlerini de ayrı ayrı değerlendirmek dikkate değer bir yöntemdir. Buna bağlı olarak duygulara yaklaşma, duygudan kaçınmadan çıkarılarak tanımlanmıştır.

Duygulara yaklaşmayı ve duygulardan kaçınmayı ayrı olarak kontrol etmek, önemli bir amaçtır. Yaklaşma güdüsünü olumlu duygulanım deneyimi ile yakın bir biçimde bağlantılı olarak açıklarken, kaçınma güdüsünü olumsuz duygulanım deneyimleriyle yakın bir biçimde bağlantılı olarak açıklamaktadır. Bunun yanı sıra, duygulara yaklaşma ve duygulardan kaçınmanın ayrı etkileri olabilir. İnsanlar duygulardan kaçınmaktan çok, duygulara yaklaşmaya daha fazla güdülenmektedir. Duygusal deneyim yaşamının en az bir düzeyde içsel güdülenme sağlaması ve duyguların güdüleyici davranışa yardım etmesi ve yargılamalara rehberlik etmesi nedeniyle duygulara yaklaşmaya ilişkin yüksek güdülenme meydana gelir. Genel olarak klasik araştırmalar kaçınma güdülenmelerinin, organizma bir amaç durumundan uzak olduğunda yaklaşma güdülenmelerinden daha zayıf olmaya eğilimli olduklarını ortaya koymaktadır. Buna rağmen bu durum, kaçınma güdülenmesinin güçlü bir şekilde ortaya çıkmaya başladığı bir eşik olarak görülür. Böyle bir yapı, duygulara yaklaşma ve kaçınma için gözlenebilir. Yani, bir duygusal deneyimin potansiyel gücü giderek arttığında, duygulardan kaçınma güdülenmesi daha önemli hale gelebilir. Bu güdülenme, daha önemli hale gelir; çünkü duygular az düzeyde de olsa güce sahip olmadıkça "tehlikeli" olmaz. Sonuç olarak, duygulardan kaçınma için güdülenme,

kişi duygulara katıldığında ya da yoğun ve içeriğinde kaybolduğu bir duygu, kişi duygulara katıldığında ya da bir duygu deneyimi yaşadığında tek tahmin edicidir (Maio ve Esses 2001).

Sonuç olarak duygu-ilişkili davranışların düzenlenmesindeki birçok konunun açığa çıkarılması ve insanlar arasındaki duygu gereksiniminin nasıl belirleneceği önemli bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır. Bazı bireyler duygu yoğunluklu aktivitelere katılmaktan hoşlanırken, bazı bireyler duygu yoğunluklu bu aktivitelerden kaçınma eğilimindedir. Maio ve Esses (2001) tarafından geliştirilen Duygu Gereksinimi Ölçeği (Need for Affect Scale), insanların duygu gereksinimlerini değerlendirmeye olanak sağlamaktadır. Türkiye’de insanların duygu gereksinimlerini güvenilir ve geçerli bir biçimde ortaya koyacak bir ölçme aracı bulunmamaktadır. Bu nedenle Duygu Gereksinimi Ölçeği’nin Türk kültürüne uyarlanmasının, bu gereksinimi büyük ölçüde karşılayacağı düşünülmektedir.

Amaç

Bu çalışmanın amacı, Maio ve Esses (2001) tarafından geliştirilmiş olan Duygu Gereksinimi Ölçeği’nin (Need for Affect Scale) Türk kültürüne uyarlamasını yapmaktır.

Yöntem

Duygu Gereksinimi Ölçeği

Duygu Gereksinimi Ölçeği Maio ve Esses (2001) tarafından insanların duygu gereksinimlerini ölçme amacıyla geliştirilmiştir. Ölçek, bireylerin duygu yüklü ortamlara yaklaşma ve kaçınma motivasyonunu değerlendiren bir öz bildirim (self-report) aracıdır. Maio ve Esses, Duygu Gereksinimi Ölçeğini geliştirme sürecinde ilk olarak 88 maddelik bir madde havuzu oluşturmuşlardır. Meslektaşlarından elde ettikleri geribildirimlerden sonra, zayıf görünüş geçerliliğine sahip olan 28 maddeyi ölçekten çıkarmışlardır. Bu işlemde sonra madde havuzunda 60 madde kalmıştır. Daha sonra, 355 katılımcıdan (215 kadın, 137 erkek ve cinsiyeti belirtilmemiş olan 3 katılımcı) bu 60 maddeyi cevaplamaları istemişlerdir. Ölçek -3 (kesinlikle katılmıyorum) ile +3 (kesinlikle katılıyorum) şeklinde Likert tipi olarak hazırlanmıştır. Katılımcıların cevapları, madde çıkarma ve döndürmenin farklı teknikleri kullanılarak birkaç defa açımlayıcı faktör analizi işlemine tabi tutulmuştur. Bu analizler, tutarlı bir biçimde birden yüksek özdeğerleri (Eigenvalue) ve scree plot grafiği iki faktörlü bir yapı ortaya koymuşlardır. Elde edilen sonuçlara dayalı olarak, ölçümlerde ilk olarak 15 madde duygusal durumlara yaklaşma motivasyonunu, 14 madde ise duygusal durumlardan kaçınma motivasyonunu ölçen 29 maddeli bir yapı kullanmışlardır. Ölçekte yer alan maddelerin tümü psikometrik yeterli niteliklerini ortaya koymuştur. Buna ek olarak, duygusal yaklaşma ($\alpha=.83$), duygudan kaçınma ($\alpha=.84$) ve Duygu Gereksinimi Ölçeği’nden elde edilen toplam puanlar (yaklaşma eksi kaçınma; örneğin kaçınma ters puanlı maddeler; $\alpha=.87$) oldukça yüksek iç tutarlılık puanları ortaya koymuştur. Beklendiği gibi, yaklaşma ve kaçınma ölçekleri önemli derecede negatif korelasyona sahip bulunmuştur, $r(322)=-.39$, $p<.001$. Bu sonuçlara rağmen Maio ve Esses (2001) araştırmalarının son bölümünde, 29 maddeden üç maddenin düşük iç tutarlılık değerine sahip olduğunu tespit etmiş ve ölçeğin son halinde düşük iç tutarlılık değerine sahip üç maddeye yer vermemiştir. Ölçeğin son halinde duygulara yaklaşma alt ölçeğinde 13 madde ve duygulardan kaçınma alt ölçeği de 13 madde olmak üzere toplam 26 madde yer almaktadır. Maio ve Esses (2001) daha sonra çalışmalarının ilk bölümündeki katılımcılardan elde ettikleri birkaç doğrulayıcı faktör analizi içindeki yapının, daha önce gözlenen faktör yapısı ile tutarlılık gösterdiğini saptamışlardır. Buna rağmen, elde ettikleri bütün kanıtları kullanılabilir hale getirmek için, 880 katılımcı üzerinde yaptıkları araştırmadaki çalışma grubundan elde edilen bütün doğrulayıcı faktör analizi yapılarını açıklamışlardır. Bu verileri kullanarak, iki faktörlü yapının (yaklaşma ve kaçınma) tek faktörlü yapıdan daha iyi sonuç verip vermediğini test etmek istemişlerdir. Doğrulayıcı faktör analizinin iki faktörlü modeli doğrulaması durumunda, duygulara yaklaşma ve duygulardan kaçınmayı ölçmek için alt ölçeklerin geçerliği hesaplanabilirdi. Aynı zamanda bu hesaplamayı

yapabilmek için bu güdülerin, önemli derecede negatif korelasyon göstermesi gerekir, böylece duygu gereksinimi toplam puanları hesaplanabilecektir. Tersine eğer iki faktörlü model önemli derece uygunluk vermezse, sadece toplam duygu gereksinimi puanlarının hesaplanması uygun olacaktır. Doğrulayıcı faktör analizinde, En Yüksek Olabilirlik (Maximum Likelihood Solution) çözümlenmesini kullanmışlardır. Sonuçlar iki faktörlü yapının tek faktörlü yapıdan daha uygun olduğunu ortaya koymuştur ($X^2(1)= 1176.96$, $p<.001$) ve iki gizil faktör arasında negatif korelasyon olduğu bulunmuştur ($r(878)= -.48$, $p<.001$). Buna ek olarak, model oldukça uygun değerler vermiştir, SRMR= .07, RMSEA= .06. [Hu ve Bentler (1999), SRMR ve RMSEA'nın, .08 ve .05'e yakın ya da altındaki değerlerin uygun sonuçlar olduğunu ifade etmişlerdir.] Önemli olarak söylenebilecek bir nokta da bütün maddelerdeki ortak varyansın varlığı, bu ortak varyans çıkarıldığında elde edilen iki faktörlü yapıdan daha iyi sonuçlar vermektedir (Green, Goldman ve Salovey, 1993; Zeller ve Carmines, 1980). Bu ihtimali kontrol etmek için, iki faktörlü modelin tek faktörlü modelden daha iyi sonuç verip vermediğini, her iki modelde de bütün maddeler için paylaşılan ortak varyans yöntemini çıkararak tekrar kontrol etmek istemişlerdir. Paylaşılan ortak varyans yöntemi tek bir faktör üzerindeki bütün maddeler şekillendirilerek çıkarılmıştır (Jarvis ve Petty, 1996). Maio ve Esses iki faktörlü modelin tek faktörlü modele göre daha uygun sonuçlar verdiği belirtmektedir ($X^2(1)= 32.19$, $p<.001$) ve iki faktörlü model (plus yöntemi) uygun sonuçlar vermektedir (SRMR= .05, RMSEA= .05).

Duygu Gereksinimi Ölçeği duygularla ilgili kaçınmayı ve yaklaşmayı yansıtan 26 maddeden oluşan iki boyutlu bir ölçme aracıdır. Ölçekte yer alan 3., 4., 5., 6., 7., 13., 15., 17., 18., 19., 20., 24. ve 26. maddeler yaklaşma alt ölçeğine aittir. Ölçeğin 1., 2., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 16., 21., 22., 23. ve 25. maddeleri ise kaçınma alt ölçeğine aittir. Daha önce de belirtildiği gibi Duygu Gereksinimi Ölçeği'nde 26 madde bulunmaktadır. Maddelerde belirtilen ifadeye, bireylerden "Kesinlikle katılmıyorum - 3", "Kesinlikle katılıyorum + 3" olmak üzere yedi derecede görüş bildirmeleri istenmektedir (Ek 1). Dolayısıyla her bir alt ölçekten alınabilecek puanlar - 39 ile + 39 arasındadır ve Duygu Gereksinimi Ölçeği'nden - 78 ile + 78 arasında değişmektedir. Envanterden alınan yüksek puanlar, insanların duygulara yaklaşma motivasyonunun yüksek, düşük puanların ise duygulara yaklaşma motivasyonunun düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Çalışma Grubu

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin Türk kültürüne uyarlaması çalışmasının yapıldığı gruba ilişkin bilgiler Tablo 1'de verilmiştir.

Tablo 1.

Çalışma Grubunun Demografik Özellikleri

Değişken	Düzye	f	%
Cinsiyet	Kadın	448	69,5
	Erkek	197	30,5
Yaş *	18	32	5,0
	19	132	20,5
	20	125	19,4
	21	141	21,9
	22	105	16,3
	23	60	9,3
	24 ve üzeri	50	7,8
Sınıf	1	41	6,4
	2	244	37,8
	3	63	9,8
	4	267	41,4
	Lisansüstü	30	4,7
Bölüm	PDR	235	36,4
	BÖTE	50	7,8
	FEN	59	9,1
	İMÖ	48	7,4
	İSO	103	16,0
	OKL	56	8,7
	SBÖ	65	10,1
	Enstitü	29	4,5

* Ort.=21,01; Ss=2,15; En küçük = 18; En büyük = 34

Ölçeğin Türkçe formu, Ankara ve Hacettepe Üniversitesi'nin farklı lisans programlarında (Psikolojik Danışma ve Rehberlik Anabilim Dalı – PDR, Bilgisayar ve Öğretim Teknolojileri Eğitimi Bölümü - BÖTE, Fen Bilgisi Eğitimi Anabilim Dalı - FEN, Matematik Eğitimi Anabilim Dalı - MÖ, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı –SÖ, Okul Öncesi Eğitimi Anabilim Dalı - OÖÖ Sosyal Bilgiler Öğretmenliği – SBÖ Sosyal bilimler Enstitüsü öğrencileri) öğrenim gören 645 öğrenciye uygulanarak güvenilirliği ve geçerliği belirlenmeye çalışılmıştır. Bu öğrencilerin 448'i (%69,5) kadın, 197'si (%30,5) erkektir. Öğrencilerin yaş ortalaması 21,01 (1,72) olup, yaşları 18 ile 32 arasında değişmektedir. (Ort.=21,01; Ss=2,15; En küçük = 18; En büyük = 34) Öğrencilerin 49'u (%13,9) birinci sınıfta, 134'ü (%38,0) ikinci sınıfta, 13'ü (%3,7) üçüncü sınıfta ve 157'si (%44,5) dördüncü sınıfta okumaktadır. Araştırma kapsamına öğrenciler evrenden seçkisiz olarak alınmıştır.

Bulgular

Geçerlik

Ölçeği oluşturan maddelerin özellikleri incelenmiş ve inceleme sonucunda bulunan açımlayıcı faktör analizi sonuçları Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2.

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin Açıklayıcı Faktör Analizi Sonuçları Alt Boyutlarına Göre Maddelerin Özellikleri

	Maddeler	Faktör Yüğü	Madde-test Kor.		Maddeler	Faktör Yüğü	Madde-test Kor.
Yaklaşma	Soru 03	,538	,413	Kaçınma	Soru 01	,535	,404
	Soru 04	,575	,526		Soru 02	,521	,387
	Soru 05	,586	,462		Soru 08	,656	,498
	Soru 06	,731	,638		Soru 09	,479	,397
	Soru 07	,605	,522		Soru 10	,700	,591
	Soru 13	,467	,447		Soru 11	,682	,593
	Soru 15	,326	,327		Soru 12	,500	,439
	Soru 17	,630	,564		Soru 14	,455	,380
	Soru 18	,717	,671		Soru 16	,470	,408
	Soru 19	,663	,496		Soru 21	,644	,514
	Soru 20	,621	,550		Soru 22	,571	,433
	Soru 24	,516	,432		Soru 23	,593	,353
	Soru 26	,223	,224		Soru 25	,528	,449

Tablo 2 incelendiğinde, Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin madde-test korelasyonları (madde ayırıcılıkları) ile faktör yükleri bulunmaktadır. Madde ayırıcılık indeksleri genellikle yüksek görülmektedir. (Madde-test puan korelasyonları 0.32 ile 0.67 arasında değişmektedir – Madde 26 için bu değer 0.22 olarak belirlenmiştir). Bu değer Özçelik (1997)'e göre kabul edilebilir değerlerin üzerinde olması nedeniyle ve ölçeğin orijinali ile uyumlu olması açısından ölçekten çıkarılmamıştır. Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin iki ana alt boyutunda yer alan soruların tamamı doğrulayıcı faktör analizine alındığında, uyum indekslerinin istenilen düzeyde olması nedeniyle alt boyutu oluşturan soruların ilgili örtük özelliği ölçtüğü kabul edilmiştir. Bu aynı zamanda orijinal ölçekten madde çıkartılmamasının da bir gereksesi olarak değerlendirilebilir.

Dil Geçerliliği: Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin dil geçerliliğini belirlemek amacıyla aşağıdaki işlemler yapılmıştır: Orijinali İngilizce olan Duygu Gereksinimi Ölçeği (Need for Affect Scale)'nin Ankara Üniversitesi ve Hacettepe Üniversitesi'nde akademisyen olan altı kişiye Türkçe çevirisi yaptırılmıştır. Daha sonra bu çeviriler bir araya getirilerek hepsinin ortak yönleri aranmış ve farklılık gösteren ifadeler, çeviri yapan kişiler ile görüşülerek ortak bir cümle haline getirilmiştir. Ölçeğin dil uzmanı, alan uzmanı ve ölçme-değerlendirme uzmanlarından gelen dönütler ile oluşturulan Türkçe formu, öncekinden farklı dört kişi tarafından tekrar İngilizceye çevrilmiştir. Ölçeğin orijinal hali ile tekrar İngilizceye çevrilmiş hali öncekinden farklı dört akademisyene (Ankara Üniversitesi 2 ve Hacettepe Üniversitesi 2) inceletirilerek, ikisi arasında farklılığın olmadığı yönünde ortak görüşe varılmıştır. Uzman görüşü referans alınarak elde edilen ölçeğin Türkçe formu ile İngilizce formunun aynı anlamı ifade edip etmediğini uygulamada görebilmek açısından, İngiliz Dili ve Edebiyatı ve Amerikan Dili ve Edebiyatı bölümü 4 sınıf öğrencileri ile iyi derecede İngilizce bilgisine sahip 56 kişiye iki hafta arayla uygulanmış ve her iki ölçekten alınan puanlar arasında Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı 0.92 (p=0.000) olarak bulunmuştur. Elde edilen korelasyon katsayısına ve uzman görüşlerine bakılarak ölçeğin İngilizce ve Türkçe çevirileri arasında çeviri açısından paralellığın sağlandığı kabul edilmiştir.

Yapı Geçerliliği: Ölçeğin yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Toplam 645 uygulama rasgele (random) olarak ikiye ayrılmış, birinci gruba açıklayıcı faktör analizi, ikinci gruba da doğrulayıcı faktör analizi uygulanmıştır. İki uygulamanın tutarlı sonuçlar vermiş olması, ölçeğin yapı geçerliliğini desteklediği kabul edilmiştir. Duygu

Gereksinimi Ölçeği'nin "yaklaşma" ve "kaçınma" olmak üzere iki alt boyutu bulunmaktadır. Faktör analizi yapılan ölçeğin uygulandığı örneklemin yeterliliği için Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) ve Bartlett sonucuna bakılmıştır. Buna göre KMO değeri 0.863 ve Bartlett ki-kare değeri 2543,656 ($p=0.000$) olarak hesaplanmıştır. Bu istatistikler, Büyüköztürk (2008)'e göre toplanan veriye faktör analizi uygulanabileceğini göstermektedir. Açıklayıcı faktör analizi ile orijinal ölçekte olan "yaklaşma" ve "kaçınma" boyutlarının uyumlu olup olmadığına bakılmıştır. Bu nedenle varimax döndürme yöntemi kullanılarak maddeler iki faktöre göre sınırlandırılmış ve orijinal ölçekteki gruplandırma elde edilmiştir. Faktör analizine alınan 26 maddenin özdeğerleri (Eigenvalue) ve açıklanan varyans oranları Tablo 3'te verilmiştir.

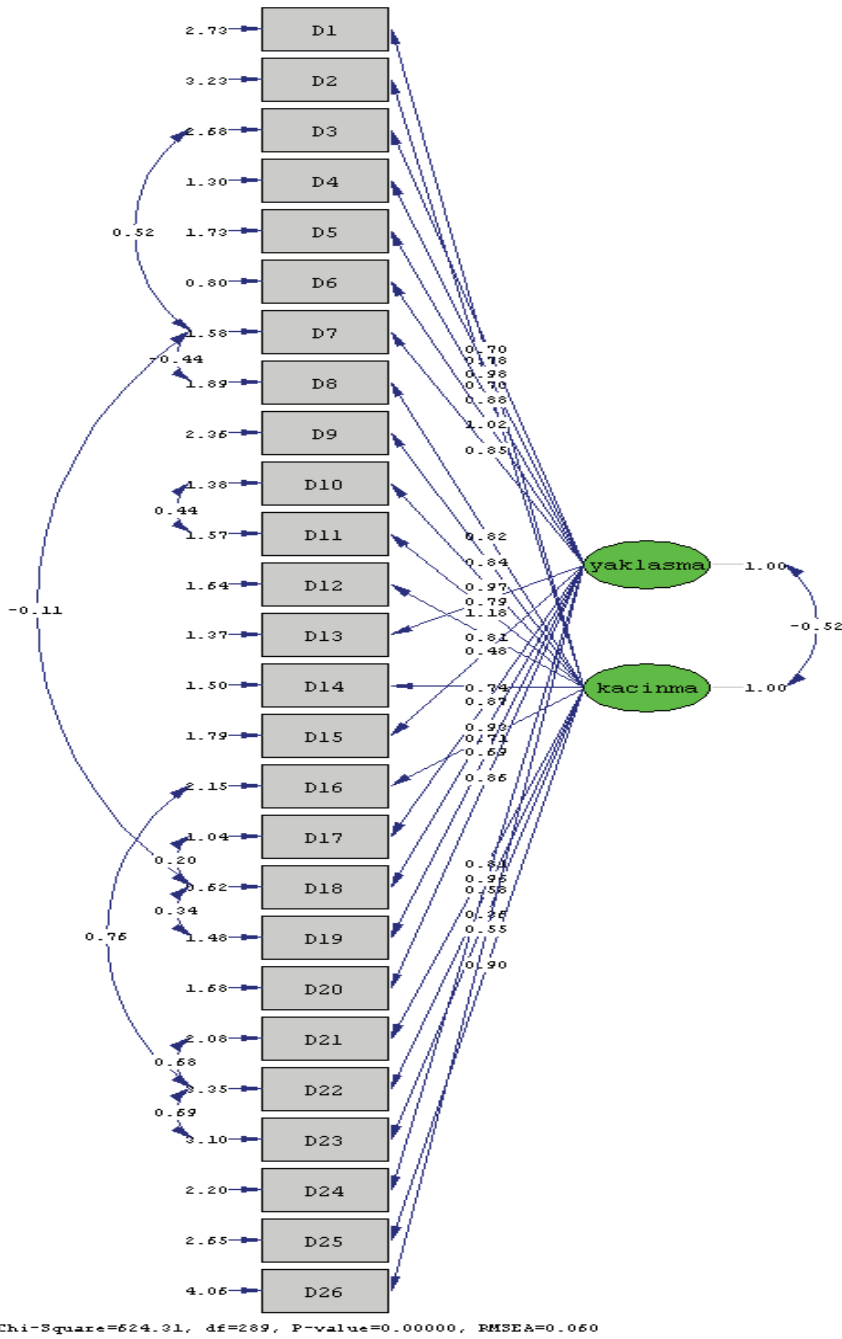
Tablo 3.

Duygu Gereksinimi Ölçeği Maddelerinin Özdeğerleri ve Açıklanan Yüzdeleri

Bileşenler	Özdeğer	Açıklanan Varyans (Değişkenlik) %
1 (Yaklaşma)	5.924	22.787
2 (Kaçınma)	3.540	13.616
Toplam		36.403

Tablo 3 incelendiğinde, iki boyuttaki özdeğerlerin birincisinde 5.924 ve diğerinde de 3.540 olduğu görülmektedir. Toplam varyansın açıklanma yüzdesi incelendiğinde, birinci boyutun % 22.787 ve ikinci boyutun da %13.616, toplamda ise %36.403 olduğu görülmektedir. Bu toplamın istatistiksel olarak % 67'den büyük olması amaçlanır; yine de elde edilen bu sonuçlar Duygu Gereksinimi Ölçeğinin temel iki boyutunu gösterdiğine işaret olarak yorumlanabilir.

Ölçeğin ölçmek istediği yapıyı ölçüp ölçmediğine doğrulayıcı faktör analizi ile bakılmış ve elde edilen sonuçlar Şekil 1'de verilmiştir.



Şekil 1. Duygu Gereksinimi Ölçeği'ne Uygulanan Doğrulayıcı Faktör Analizi Diyagramı

Doğrulayıcı faktör analizi ile model-veri uyumuna ilişkin hesaplanan istatistiklerden en sık kullanılanları ki-kare (χ^2), χ^2/sd , Root Mean Square Error of Approximation (RMSEA), Root Mean Square Residual (RMR), Goodness of Fit Index (GFI) ve Adjusted Goodness of Fit Index (AGFI)'dir. Hesaplanan χ^2/df oranının 5'ten küçük olması, GFI ve AGFI değerlerinin 0.90'dan yüksek olması, RMR ve RMSEA değerlerinin ise 0.05'ten düşük çıkması model veri uyumunu göstermektedir (Jöreskog and Sörbom 1993; Marsh ve Hocevar 1988). Bununla birlikte, GFI'nin 0.85'ten, AGFI'nin 0.80'den büyük çıkması, RMR ve RMSEA değerlerinin 0.10'dan düşük çıkması model-veri uyumu için kabul edilebilir alt sınırlar olarak kabul edilmektedir (Anderson ve Gerbing 1984; Cole 1987; Marsh, Balla ve McDonald, 1988).

Duygu Gereksinimi Ölçeği'ne ait doğrulayıcı faktör analizi sonuçlarına ilişkin istatistikler Tablo 4'te verilmiştir.

Tablo 4.

Duygu Gereksinimi Ölçeği İçin Uyum İyiliği Testlerine (Goodness-of-Fit Indices) İlişkin Değerler

Duygu gereksinimi	Ki-kare	Sd	p	GFI	NFI	AGFI	IFI	SRMR	RMSEA	90% C.I RMSEA
	614.73	289	p < .05	0.87	0.89	0.84	0.94	0.075	0.06	0.054–0.066

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin kuramsal yapısına ilişkin kurulan model Şekil 1'de görülmektedir. Kurulan bu modellerin uygunluğuna ilişkin yapılan doğrulayıcı faktör analizinden (Confirmatory Factor Analysis) elde edilen uyum indeks sonuçlarına göre, model ve veri arasındaki uyumun yüksek olduğu söylenebilir. Ki-kare değeri manidar bulunmuş olmasına rağmen, bu sonuç modeldeki parametre fazla olduğundan beklenen bir durumdur. Ki-kare değerinin serbestlik derecesine olan bağımlılığını düzeltmek için bu değer serbestlik derecesine bölüldüğünde, elde edilen sonuç model-veri uyumuna işaret etmektedir. Buna ek olarak yine model-veri uyumu göstergelerinden olan GFI (0.87) ve NFI (0.89) değerlerinin 0.90'a yakın olması ve AGFI (0.84) değerinin de 0.80 ve üzerinde olması da model veri uyumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Ayrıca, örneklemeden bağımsız olarak SRMR değerinin olasılığını veren uyum indeksi IFI değerinin 0.94 düzeyinde olması nedeniyle model-veri uyumunun mükemmel olduğu yorumu yapılabilir. Modelin standartlaştırılmış hatalarına ilişkin model uyumunu veren SRMR (0.075) değerinin 0.08'den küçük (Hu ve Bentler 1999) olması da modelle veri uyumunun güçlü bir göstergesi olarak değerlendirilebilir. Buna karşılık RMSEA (0.06) değerinin 0.05'e yakın (Hu ve Bentler 1999) olması ve RMSEA değerinin % 90 olasılıklı güven aralığı 0.05 değerini kapsaması, model veri uyumunun yüksek olduğunu göstermektedir. Model – veri uyumuna ilişkin değerlerin tamamı dikkate alındığında, kurulan modelin veriyle mükemmel yakın uyum verdiği, bu nedenle ölçeğin yapısal geçerliğe sahip olduğu söylenebilir. Ölçeği oluşturan maddelerin, duygu gereksinimi belirleme örtük değişkenini ölçebildiği kabul edilebilir görülmektedir.

Güvenirlilik

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin "Yaklaşma (Approach)" ve "Kaçınma (Avoidance)" alt boyutlarına ilişkin olarak hesaplanan güvenirlik analizi sonuçları Cronbach Alpha katsayısı ile hesaplanarak Tablo 5'te verilmiştir.

Tablo 5.

Duygu Gereksinimi Ölçeğine Ait Güvenirlik Analizi Sonuçları

Ölçeğin Boyutları	Soru Sayısı	Cronbach Alpha Güvenirlik Katsayısı
I. Yaklaşma	13	0,82
II. Kaçınma	13	0,81
Toplam	26	0,84

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin bütününe ve alt boyutlarına ait iç tutarlılık ölçüsü olarak hesaplanan güvenirlik katsayılarına göre ölçeğin tamamının ve alt boyutlarının güvenirliğinin sağlandığı ifade edilebilir.

Sonuç

Bu çalışmada, Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin Türkiye için uyarlaması yapılmıştır. Öncelikle duygu gereksinimi kavramlarına açıklık getirilmeye çalışılmıştır. Bu bağlamda duygu gereksiniminin boyutlarına yer verilmiştir. Bu boyutlar, yaklaşma ve kaçınma olmak üzere iki ana başlık çerçevesinde ele alınmıştır.

Maio ve Esses (2001) tarafından geliştirilen Duygu Gereksinimi Ölçeği, insanların duygu gereksinimlerini ölçme amacıyla (duygulara yaklaşma motivasyonu ve duygulardan kaçınma motivasyonu) değerlendirmek için düzenlenen kendi kendini bildirim tarzında bir değerlendirme aracıdır. Ölçeğin Türk kültürü için uyarlanması orijinal çalışmada olduğu gibi üniversite öğrencileri üzerinde gerçekleştirilmiştir. 26 maddeden oluşan Duygu Gereksinimi Ölçeği iki boyutlu bir ölçme aracı olup ölçekte yer alan maddelerin yarısı "yaklaşma" yarısı da "kaçınma" ile ilgilidir. Ölçekten alınan yüksek puanlar, insanların duygu gereksinimi düzeyinin yüksek, düşük puanların ise duygu gereksinimi düzeyinin düşük olduğu anlamına gelmektedir.

Çalışmada test-tekrar test uygulaması yapılmamış olması, çalışmanın bir kısıtlılığı olarak ele alınabilir. Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin yaklaşma ve kaçınma alt boyutlarına ilişkin güvenirlik analizi Cronbach Alpha katsayısı ile hesaplanmıştır. Bu katsayılar yaklaşma alt ölçeği için 0.82 ve kaçınma için 0.81 olarak belirlenmiştir. Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin alt boyutlarına göre maddelerin özellikleri konusunda da bilgi verilmiş olup, madde-test puan korelasyonlarının ölçeğin tamamında 0.22 ile 0.67 arasında değiştiği saptanmıştır.

Duygu Gereksinimi Ölçeği'nin dil geçerliği Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Katsayısı ile hesaplanmış ve 0.92 ($p=0.000$) olarak bulunmuştur. Yapı geçerliğini belirlemek amacıyla da açıklayıcı ve doğrulayıcı faktör analizi yapılmıştır. Yapılan açıklayıcı varyans analizinde toplam açıklanan varyansın % 36.403 düzeyinde hesaplanmış ve doğrulayıcı faktör analizinde elde edilen uyum istatistiklerinin kabul edilebilir düzeyde olması nedeniyle ölçeğin yapı geçerliliğine sahip olduğu düşünülmüştür.

Sonuç olarak Duygu Gereksinimi Ölçeği'ni oluşturan maddelerin istendik özelliklerde olması, ölçeğin güvenirliğinin ve geçerliğinin yüksek olması, bu ölçeğin Türkiye'de insanların duygu gereksinimi durumunu belirleme kullanılabileceğini, ayrıca ölçeğin bu özelliklerinin orijinal haliyle benzerlik göstermesi, Türkçe formunun Türkiye'de kullanılabileceğini göstermektedir. Bu bağlamda ölçek, duygu gereksinimi bakımından bireysel farklılıkların yanı sıra grupsal farklılıkları belirlemek için bir değerlendirme aracı olarak kullanılabilir. Ayrıca ölçeğin mesleki uygulamaların (bireyle çalışma, grupta çalışma gibi) duygulara yaklaşma ya da kaçınma motivasyonu üzerindeki etkililiğini değerlendirebilmek amacıyla da kullanılabileceği düşünülmektedir.

Kaynakça

- Anderson, J. C., & Gerbing, D. W. (1984). The Effect of Sampling Error on Convergence, Improper Solutions and Goodness-fit Indices for Maximum Likelihood Confirmatory Factor Analysis. *Psychometrika*, 49 , 155-173.
- Blaney, P. H. (1986). Affect and Memory: A Review. *Psychological Bulletin*, 99(2) , 229-246.
- Büyüköztürk, Ş. (2008). *Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı* (9. Baskı). Ankara: PEGEM.
- Centerbar, D. B., Schnall, S., Clore, L. G., & Garvin, E. D. (2008). Affective Incoherence: When Affective Concepts and Embodied Reactions Clash. *Journal of Personality and Social Psychology*, 94(4) , 560-578.
- Cole, D. A. (1987). Utility of Confirmatory Factor Analysis in Test Validation Research. *Journal of Consulting and Clinical Psychology*, 55 , 1019-1031.
- Damasio, A. R. (1994). *Descartes' Error: Emotion, Reason and Human Brain*. New York: Avon

Puplishing.

- Elmacı, F. (2007). Şiddet Eğilimi Olan Ergenlerin Duygusal Farkındalıklarının ve Duygularını Yönetebilme Becerilerinin İncelenmesi. *16. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongre Kitabı*. Tokat: Gaziosmanpaşa Üniversitesi.
- Epstein, S. (1991). Cognitive-Experiential Self Theory: An Integrative Theory of Personality. R. C. Curtis içinde, *Theoretical Convergences in Psychoanalysis & Social Psychology*. New York: Guilford Press.
- Forgas, J. P. (1995). Mood and Judgement: The Affect Infusion Model (AIM). *Psychological Bulletin*, *117*(1) , 39-66.
- Fujita, F., Diener, E., & Sandvik, E. (1991). Gender Differences in Negative Affect and Well-Being: The Case for Emotional Intensity. *Journal of Personality and Social Psychology*, *61*(3) , 427-434.
- Green, D. P., Goldman, S. L., & Salovey, P. (1993). Measurement Error Masks Bipolarity in Affect Ratings. *Journal of Personality and Social Psychology*, *64* , 1029-1041.
- Haddock, G., Maio, G. R., Arnold, K., & Huskinson, T. (2008). Should Persuasion Be Affective or Cognitive? The Moderating Effects of Need for Affect and Need for Cognition. *Personality and Social Psychology Bulletin*, *34*(6) , 769-778.
- Hu, L. T., & Bentler, P. M. (1999). Cut-off Criteria for Fit Indexes in Covariance Structure Analysis: Conventional Criteria Versus New Alternatives. *Structural Equation Modeling*, *6* , 1-55.
- Jarvis, W. B., & Petty, R. E. (1996). The Need to Evaluate. *Journal of Personality and Social Psychology*, *70* , 172-194.
- Jöreskog, K. G., & Sörbom, D. (1993). *LISREL 8: Structural Equation Modeling with the SIMPLIS Command Language*. New Jersey: Lawrence Erlbaum Associates Puplishers.
- Kring, A. M., & Gordon, A. H. (1998). Sex Differences in Emotion: Expression, Experience and Physiology. *Journal of Personality and Social Psychology*, *74*(3) , 686-703.
- Lazarus, R. S. (1982). Thoughts on the Relations Between Emotion and Cognition. *American Psychologist*, *37*(9) , 1019-1024.
- Maio, G. R., & Esses, V. M. (2001). The Need for Affect: Individual Differences in the Motivation to Approach or Avoid Emotions. *Journal of Personality*, *69*(4) , 583-615.
- Marsh, H. W., & Hocevar, D. (1988). A New More Powerful Approach to Multitrait-Multimethod Analyses: Application of Second-Order Confirmatory Factor Analysis. *Journal of Applied Psychology*, *73* , 107-117.
- Marsh, H. W., Balla, J. R., & McDonald, R. P. (1988). Goodness-of-fit Indexes in Confirmatory Factor Analysis: The Effect of Sample Size. *Psychological Bulletin*, *103* , 391-410.
- McGraw, A. P., Mellers, B. A., & Ritov, I. (2004). The Affective Costs of Overconfidence. *Journal of Behavioral Decision Making*, *17* , 281-295.
- Nolen-Hoeksema, S., & Girgus, J. S. (1994). The Emergence of Gender Differences in Depression During Adolescence. *Psychological Bulletin*, *115*(3) , 424-443.
- Özer, B. U., & Tezer, E. (2007). Umut ve Olumlu-Olumsuz Duygular Arasındaki İlişkiler. IX. *Ulusal Pskolojik Danışma ve Rehberlik Kongresi*. Çeme-İzmir: Türk PDR Derneği.
- Russel, A. J. (1980). A Circumplex Model of Affect. *Journal of Personality and Social Psychology*,

39(6), 1161-1178.

Salovey, P., Detweiler, B. J., Steward, W. T., & Bedell, B. T. (2001). Affect and Health-Relevant Cognition. J. P. Forgas içinde, *Handbook of Affect and Social Cognition*. London: Lawrence Erlbaum .

Tamir, M., John, O., Srivastava, S., & Gross, J. J. (2007). Implicit Theories of emotion: Affective and Social Outcomes Across A Major Life Transition. *Journal of Personality and Social Psychology*, 92(4) , 731-744.

Zajonc, R. B. (1980). Feeling and Thinking: Preferences Need No Inferences. *American Psychologist*, 35 , 151-175.

Zajonc, R. B. (1984). On the Primacy of Affect. *American Psychologist*, 39(2) , 117-123.

Zeller, R. A., & Carmines, E. G. (1980). *Measurement in the Social Sciences: The Link Between Theory and Data*. London: Cambridge University Press.

